

Unitatea I	Cunoașterea lumii în care trăim	8
①	Repere ale cunoașterii Terrei – de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă	10
②	Continente și țări – reprezentări cartografice. Harta politică a lumii	12
③	Aplicații practice: Exerciții de apreciere a distanțelor și suprafețelor pe suporturi cartografice clasice și/sau digitale	16
	Recapitulare	18
	Evaluare	19
Unitatea II	Antroposfera – omul și activitățile umane	20
①	Populația Terrei: evoluția numerică, răspândirea geografică, diversitatea umană, mobilitatea teritorială	22
②	Așezările omenești – forme de locuire și diferențieri teritoriale	25
③	Resursele naturale și valorificarea acestora	28
④	Domeniile activităților economice pe Terra: agricultura, industria, serviciile (caracteristici generale)	32
⑤	Efectele activităților umane asupra mediului și calitatea vieții	34
⑥	Aplicații practice: Analiza și interpretarea caracteristicilor demografice și de locuire din orizontul local și apropiat; Provocări locale în context mondial; Trasee turistice aplicate pe domenii de interes; Regiuni turistice	36
	Recapitulare	38
	Evaluare	39
Unitatea III	Europa – identitate geografică	40
①	Europa - poziția geografică. Țărmurile: golfuri, insule, peninsule și strâmțori	42
②	Caracteristici generale ale reliefului. Unități majore	46
③	Hidrografia Europei	48
④	Diferențieri climatice și biogeografice	52

5	Harta politică a Europei – state și regiuni	54
6	Răspândirea geografică a populației. Elemente de diversitate umană (etnică, lingvistică, confesională și culturală)	56
7	Mari orașe europene	59
8	Resursele naturale și valorificarea lor	62
9	Activitățile economice: agricultura, industria, serviciile	64
10	Uniunea Europeană	66
11	Franța	68
12	Germania	70
13	Italia	72
14	Federația Rusă	74
15	Țările scandinave: Norvegia, Suedia, Finlanda	78
	Recapitulare	80
	Evaluare	81
	Unitatea IV Europa în lumea contemporană	82
1	Valori culturale și umane europene	84
2	Calitatea vieții în Europa	86
	Recapitulare	88
	Evaluare	89
	Recapitulare finală	90
	Evaluare finală	91

Planul unității de învățare

Lecții

- 1 Repere ale cunoașterii Terrei – de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă
- 2 Continente și țări – reprezentări cartografice. Harta politică a lumii
- 3 Aplicații practice: Exerciții de apreciere a distanțelor și suprafețelor pe suporturi cartografice clasice și/sau digitale

Recapitulare

Evaluare

Cuvinte – cheie

mari descoperiri geografice, sisteme informaționale geografice, continente, state, harta politică a lumii

Competențe specifice

1.1. Precizarea prin cuvinte proprii a sensului termenilor geografici.

2.3. Utilizarea informațiilor oferite de suporturile cartografice, grafice și alte materiale vizuale în contexte/situații diferite.

3.3. Prezentarea diversității naturale, umane și culturale realizând corelații interdisciplinare.

4.3. Compararea elementelor, fenomenelor și proceselor după caracteristicile geografice.

Dragi copii, pentru început, haideți să ne întoarcem în timp în perioada marilor descoperiri geografice, unde vom face cunoștință cu marii exploratori care au adus contribuții importante la cunoașterea planetei noastre. La fel cum exploratorii au descoperit Pământul cu sute de ani în urmă, așa îl veți descoperi și voi, teritoriu cu teritoriu. Ei aveau mijloace modeste la dispoziție. Voi aveți acces la resurse moderne și surse de informare.

Observă

Descoperă

● Care dintre cele patru instrumente reprezentate în imaginile de mai sus au fost utilizate de către exploratori în timpul marilor descoperiri geografice?

● Ce informații putem afla prin utilizarea aplicației prezentate în imaginea 4?

● În imaginea numerotată cu cifra 3 este reprezentat un telefon cu receptor GPS. Ce coordonate geografice putem afla prin intermediul acestuia?

● Care dintre instrumentele de mai sus este mai util în deplasarea prin oraș? Dar pe un traseu montan? De ce?

Născut cu spiritul explorator în sânge, omul a fost dornic încă din cele mai vechi timpuri să-și cunoască planeta pe care trăiește. La început a cercetat spațiul din imediata apropiere, deoarece nevoile sale nu depășeau granițele teritoriului locuit. Cu timpul, marcat de curiozitate și de nevoia de cunoaștere și explorare, a ajuns să călătorească pe distanțe foarte mari. Astfel, a cules informații despre caracteristicile Pământului, civilizații și teritorii îndepărtate, contribuind la descoperirea planetei noastre.

Odată cu evoluția tehnicii, instrumentele de explorare a suprafeței terestre au devenit mai performante, ajungând în prezent să ofere informații extrem de exacte, numeroase și diversificate atât despre suprafața terestră, cât și despre spațiul cosmic.

Află

Primele însemnări despre locuri și popoare au fost scrise de către **Strabon**, în lucrarea sa „Geografia”, acesta fiind considerat și întemeietorul geografiei. Odată cu dezvoltarea transporturilor maritime, cunoașterea lumii a fost mai facilă, iar în anul 1492 **Cristofor Columb** traversează Oceanul Atlantic și ajunge pe insula San Salvador, descoperind America, fapt validat de către exploratorul Amerigo Vespucci.

Apoi, **Vasco da Gama** descoperă calea maritimă dintre Europa și India, înconjurând Africa. Prin călătoria sa în jurul lumii, **Fernando Magellan** validează teoria conform căreia Pământul este sferic.

După această etapă de căutări și descoperiri urmează o lungă perioadă de exploatare a noilor teritorii, iar în secolul al XX-lea omul caută să exploreze spațiul extraterestru.

Strabon

63 î.e.n. - 26 e.n.

Cristofor Columb

1492

Vasco da Gama

1498

Fernando Magellan

1519 - 1522

Iuri Gagarin

1961

Neil Armstrong

1969

Dumitru Prunariu

1981

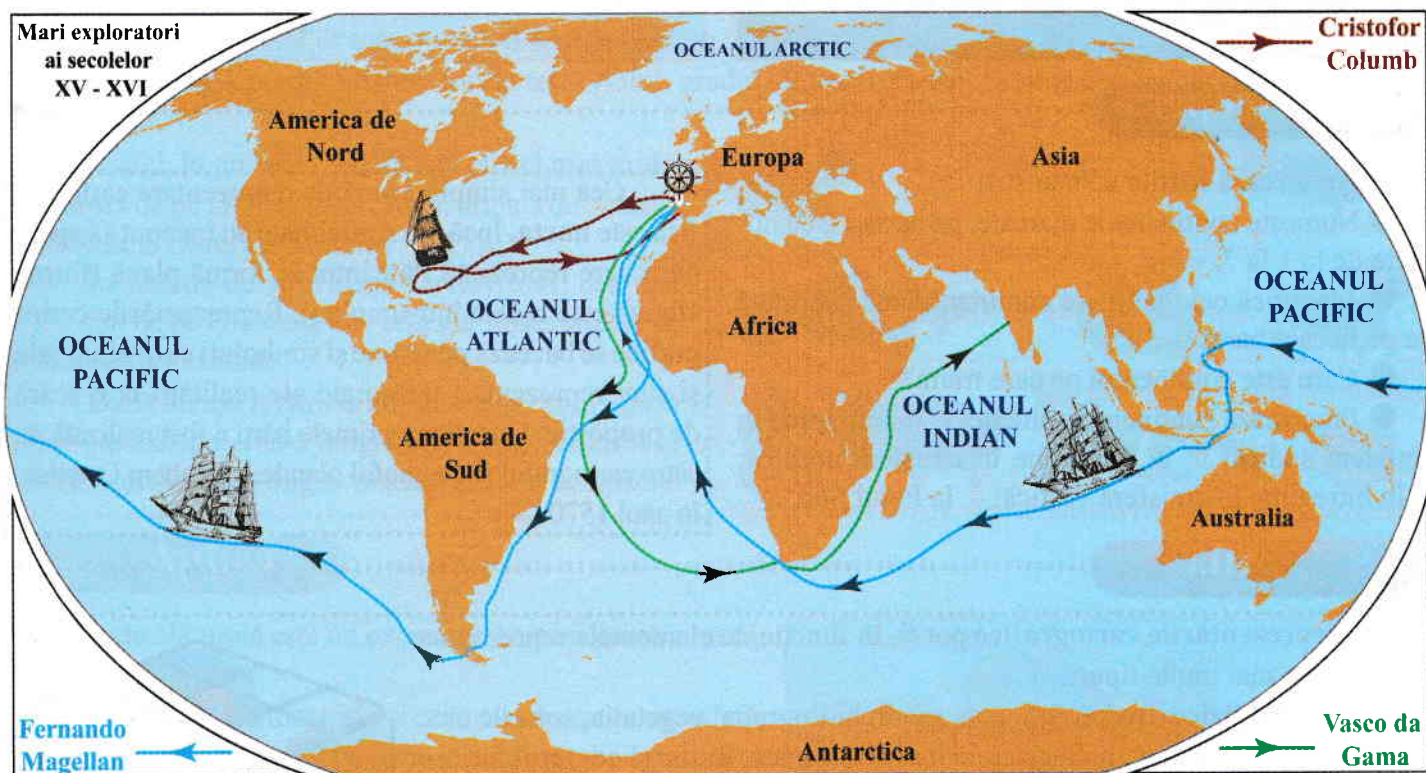
Astfel, în anul 1961, **Iuri Gagarin** a ajuns în spațiu, pe orbita Pământului, deschizând drumul explorării moderne. Câțiva ani mai târziu, **Neil Armstrong**, astronaut american, a fost primul om care a ajuns pe Lună. În explorările spațiului extraterestru, România a fost reprezentată de **Dumitru Prunariu**, acesta fiind primul român care a zburat în spațiul cosmic.

În prezent, explorarea spațiului terestru este mult mai facilă pentru oricine, existând **Sisteme Informaționale Geografice (S.I.G.)** prin intermediul cărora se pot realiza studii extrem de variate asupra tuturor elementelor mediului geografic.

GEOinfo

Sistemele Informaționale Geografice (S.I.G.) sunt compuse din patru elemente:

- a.** Hardware
- b.** Software
- c.** Date
- d.** Personal

Aplicație

Imaginează-ți o excursie virtuală pe traseele celor trei mari exploratori reprezentate pe harta de mai sus.

● Pornind din Europa în echipajul lui Magellan spre vest, precizează:

1. primul ocean și primul continent întâlnit;
2. în ce ocean ajungi, dacă treci de primul continent;
3. în ce emisferă ești, dacă ai ajuns să descoperi Australia.

● Ești în secolul al XV-lea și călătorești alături de Cristofor Columb. Realizează un jurnal de bord în care să descrii drumul parcurs până în America, precizând:

- a. punctul/zona de plecare; b. denumirea primului uscat întâlnit; c. direcția de deplasare.

Observă

Descoperă

Analizează hărțile de mai sus:

- Numește continentele marcate, pe harta 2, cu numere de la 1 la 7.
- Identifică cel mai mare continent după suprafață de pe fiecare hartă.
- Care este continentul pe care trăim?
- Precizează continentele situate: a. în întregime în emisfera sudică; b. în întregime în emisfera nordică; c. în întregime în emisfera vestică; d. la Polul Sud.

Cea mai simplă formă de reprezentare cartografică este **harta**. Încă din Antichitate au început să apară hărți care reprezintă Pământul în formă plană (forma sferică este redată într-un plan). Reprezentările cartografice se bazează pe semne și simboluri convenționale și sunt reprezentări micșorate ale realității la o scară de proporție. Una dintre primele hărți a fost realizată de către cartograful și geograful olandez Abraham Ortelius, în anul 1570 (II).

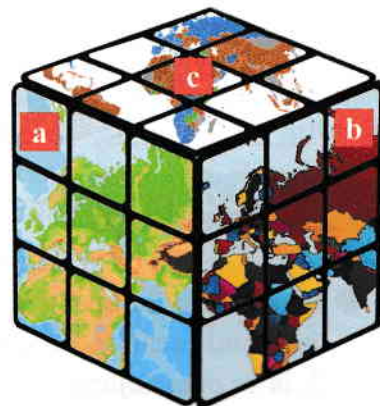
Află

Reprezentările cartografice pot fi, în funcție de elementele reprezentate pe hărți, de mai multe tipuri:

- a. **hărți fizice** - redau forme de relief, hidrografia, vegetația, solurile etc.;
- b. **hărți politice** - redau statele lumii, mărimea, forma și conturul fiecărui stat în parte;
- c. **hărți tematice** - redau diferite elemente, procese și fenomene naturale, socio-economice, demografice etc. (de exemplu: *harta migrațiilor de pe Glob*).

Harta politică a lumii redă țările prin culori. În prezent (anul 2018) sunt 193 de țări membre ale Organizației Națiunilor Unite (ONU). Fiecare stat este definit prin următoarele elemente: suprafață, număr de locuitori, mod de guvernare, tip de granițe, capitală etc.

Capitala fiecărui stat este marcată pe hartă, de obicei, prin subliniere, iar pe unele hărți pot fi redată și cele mai mari orașe ca număr de locuitori.

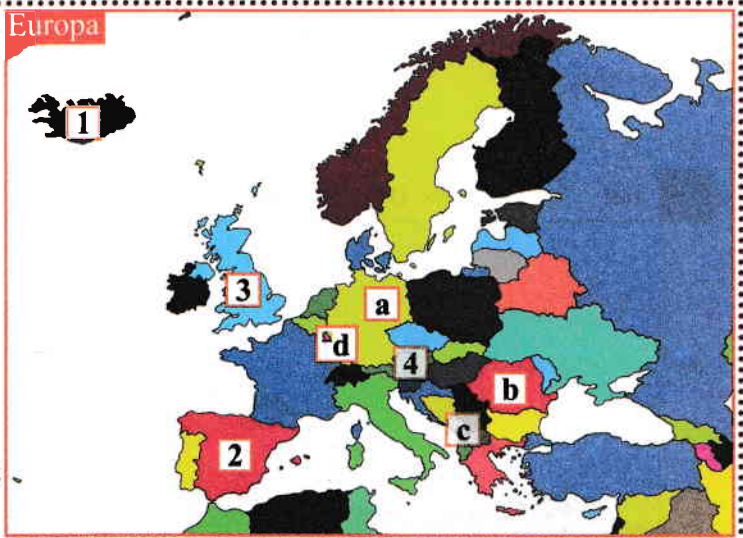
Dacă urmărim harta politică a Europei, observăm că sunt diferite țări:

A. în funcție de localizare:

- 1 **insulare** (Islanda, Cipru);
- 2 **peninsulare** (Spania, Portugalia, Italia);
- 3 **sub formă de arhipelag** (Marea Britanie);
- 4 **continentale** (Austria, Elveția, Ungaria).

B. în funcție de suprafața teritoriului:

- a **mari** (Germania, Franța, Ucraina);
- b **mijlocii** (România, Polonia, Grecia);
- c **mici** (Albania, Belgia, Republica Moldova);
- d **foarte mici** (Luxemburg, Vatican, Malta).

GEOinfo

Clasificarea statelor lumii poate fi realizată și după alte criterii, cum ar fi: numărul de locuitori, forma de guvernare, religia predominantă, forma teritoriului, gradul de dezvoltare economică, zona climatică în care se situează etc.

Astfel, în prezent (2018), țara cu **cei mai mulți locuitori** de pe Glob este 1 China, urmată de 2 India și 3 Statele Unite ale Americii (S.U.A.)

În funcție de **suprafața teritoriului**, cea mai mare țară de pe Glob este 1 Federația Rusă, urmată de 2 Canada și 3 China.

După **forma teritoriului**, statele se diferențiază în: 1 state dispuse de-a lungul meridianelor sau 2 al paralelelor; 3 state fragmentate și 4 state compacte.

Aplică

● Harta alăturată este un extras din harta politică a lumii. Analizează harta și:

1. identifică cel mai mare și cel mai mic stat ca suprafață;
2. precizează două state dispuse de-a lungul meridianelor și un stat compact;
3. precizează numele capitalelor statelor: Brazilia, Surinam, Uruguay, Venezuela și Ecuador;
4. numește statul de pe Glob căruia îi aparțin insulele Falkland și Georgia de Sud;
5. precizează câte două state care au ieșire la Oceanul Atlantic și Oceanul Pacific;
6. folosește o sursă de informare pentru a găsi capitala situată la cea mai mare altitudine din America de Sud și din lume.

